Juraj Lipka,

OKRESNÝ ÚRAD MARTIN

Odbor starostlivosti o životné prostredie

Nám. S.H. Vajanského 1

036 58 Martin

Č.

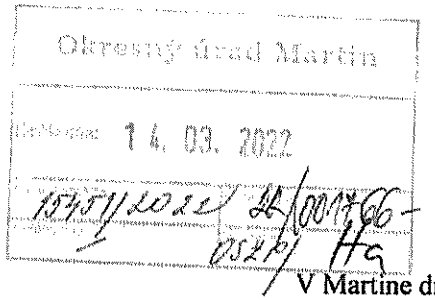

49

Sp.zn.: OU-MT-OSZP-2022/001766-032-Ha

V Martine dňa 8. marca 2022

Odvolanie proti rozhodnutiu zo zisťovacieho konania č.j.: OU-MT-OSZP-2022/001766-032-Ha vydaným Okresným úradom Martin, odborom starostlivosti o životné prostredie dňa 07.02.2022

Ja, dolupodpísaný, Juraj Lipka,

týmto podávam odvolanie proti

Rozhodnutiu zo zisťovacieho konania č.j.: OU-MT-OSZP-2022/001766-032-Ha vydanému dňa 07.02.2022 Okresným úradom Martin, odborom starostlivosti o životné prostredie vo veci zámeru k navrhovanej činnosti „Logistické centrum LIDL Rakovo" (ďalej "**Napadnuté rozhodnutie**") pre jeho nezákonnosť

a navrhujem, aby druhostupňový správny orgán Napadnuté rozhodnutie zmenil a rozhodol nasledovne:

„Navrhovaná činnosť „Logistické centrum LIDL Rakovo" navrhovateľa Lidl Slovenská republika, v.o.s., Ružinovská 1E, 821 02 Bratislava, IČO: 35 793 783, v zastúpení spoločnosťou PROMT, s.r.o., Robotnícka 1A, 036 01 Martin, predmetom ktorej je vybudovanie logistického centra spoločnosti Lidl Slovenská republika, v.o.s. na území Žilinského kraja, ktoré navrhovateľ navrhuje umiestniť (LV 231) na parc. č. KN-C 376/8, 376/23, 376/24, 376/25, 376/42, 376/43, 376/44, 376/45, 376/53, 378/1, 378/7, 378/8, 378/9, 378/10, 378/11, 378/12, 378/13, 378/14, 378/15, 378/16, (LV 199) na parc. č. KN-C 378/4, 378/5 v k. ú. Rakovo, okres Martin, Žilinský kraj,

sa bude posudzovať

podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov";

prípadne, aby Napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu zrušil a vec vrátil prvostupňovému správnemu orgánu na nové rozhodnutie.

Zmenu, resp. zrušenie vyššie uvedeného Napadnutého rozhodnutia navrhujem, pretože Napadnuté rozhodnutie je nezákonné z nasledujúcich dôvodov:

a) **je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov;**

b) **porušenie zásady materiálnej pravdy podľa § 3 ods. 5 a § 32 ods. 1 správneho poriadku v spojení s § 64 EIA zákona - zistenie skutkového stavu príslušným orgánom bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci, resp. skutkový stav, ktorý vzal príslušný orgán za základ napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia, je v rozpore s administratívnymi spismi alebo v nich nemá oporu;**

c) **vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci;**

d) **došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, spočívajúce v tom, že OUM neidentifikoval a následne nepribral do konania všetkých**

známych účastníkov konania v rozpore s § 14 ods. 1 v spojení s § 18 ods. 3 správneho poriadku, resp. verejná vyhláška zverejnená neobsahovala všetkých známych účastníkov tohto konania, konkrétne minimálne (i) vlastníkov rodinných domov RD č. 278, RD č. 279 a 277, a ani (ii) ostatných týchto účastníkov konania neidentifikovala ako „vlastníkov susedných stavieb v Obci Rakovo a v Obci Príbovce". Takéto opomenutie malo za následok vydanie nezákonného Napadnutého rozhodnutia, pretože títo opomenutí účastníci nemali možnosť účinne hájiť svoje hmotnoprávne a procesné práva. Za takýchto opomenutých účastníkov treba považovať vlastníkov všetkých susedných stavieb, a to analogicky ako je to podľa definície § 139 ods. 2 písm. b) stavebného zákona, t.j. vlastníci stavieb na takom pozemku, ktorý síce nemá spoločnú hranicu s pozemkami, o ktoré v konaní podľa EIA zákona ide, ale ich užívanie môže byť navrhovanou stavbou LC LIDL Rakovo dotknuté;

e) **pod obalom „zisťovacieho konania" sa vzhľadom na územný rozsah navrhovanej činnosti, jej predpokladané zásadné negatívne dopady a samotný rozsah hodnotenia v skutočnosti skrýva plnohodnotné vyhodnotenie vplyvu navrhovanej činnosti podľa EIA zákona, zodpovedajúce správe o hodnotení v plnohodnotnom EIA konaní, v ktorom však príslušný orgán neumožnil dotknutej verejnosti z Obce Rakovo a z Obce Príbovce reálnu a materiálnu účasť v EIA konaní**

Tieto skutkové a právne dôvody nezákonnosti Napadnutého rozhodnutia podrobne uvádzam v III. – V. časti tohto svojho odvolania.

1. **Nezverejnenie Napadnutého rozhodnutia na webovom sídle príslušného orgánu v rozpore s § 29 ods. 15 EIA zákona**

Okresný úrad Martin, odbor starostlivosti o životné prostredie (ďalej "**OUM**") ako príslušný orgán vydal Napadnuté rozhodnutie dňa 7. februára 2022. V ten istý deň bolo Napadnuté rozhodnutie zverejnené výhradne na webovej stránke www.enviroportal.sk.

OUM však v rozpore s § 29 ods. 15 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej "**EIA zákon**") nezverejnil Napadnuté rozhodnutie ani na svojom webovom sídle www.minv.sk ani na svojej elektronickej úradnej tabuli www.minv.sk, hoci ju má preukázateľne k dispozícii. Nepostačuje len všeobecný odkaz na webovú stránku www.enviroportal.sk v sekcii *„Informácie a oznamy"*, *„Informačný systém o posudzovaní vplyvov na životné prostredie."*

OUM pritom riadne na svojom webovom sídle aj na elektronickej úradnej tabuli zverejnil iné rozhodnutie zo zisťovacieho konania, konkrétne rozhodnutie sp. zn. OU-MT-OSZP-2022/003097-013-No zo dňa 07.03.2022.

Napadnuté rozhodnutie síce v súlade s § 29 ods. 16 EIA zákona na svojom webovom sídle aj elektronickej úradnej tabuli zverejnila Obec Rakovo ako dotknutá obec, takéto zverejnenie je však zverejnením doplnkovým a samo osebe nespôsobuje platné a účinné zverejnenie Napadnutého rozhodnutia v súlade s § 29 ods. 15 EIA zákona. Dovoľujem si preto OUM vyzvať, aby tento závažný nedostatok odstránil. Bez riadneho zverejnenia v súlade s EIA zákonom nemôže totiž Napadnuté rozhodnutie nadobudnúť právoplatnosť. Súčasne to znamená, že aj odvolania zaslané po 9. marci 2022 bude musieť OUM akceptovať ako doručené včas, a to až do riadneho zverejnenia Napadnutého rozhodnutia v súlade s § 29 ods. 15 EIA zákona. Až po takomto riadnom zverejnení totiž môže začať plynúť a napokon aj uplynúť lehota pre podanie odvolania proti Napadnutému rozhodnutiu podľa § 24 ods. 4 EIA zákona.

Juraj Lipka,

2. Lehota pre podanie odvolania

Napriek vyššie uvedenému zásadnému nedostatku, z dôvodu opatrnosti podávam toto odvolanie v lehote, ktorá by inak uplynula v stredu, 9. marca 2022, keby bolo Napadnuté rozhodnutie skutočne riadne a účinne zverejnené v súlade s § 29 ods. 15 EIA zákona.

V súlade s § 24 ods. 4 EIA zákona sa totiž za deň doručenia Napadnutého rozhodnutia považuje pätnásty deň zverejnenia podľa § 29 ods. 15 EIA zákona. V súlade s § 26 ods. 2 , § 27 ods. 2 prvou vetou správneho poriadku v spojení s § 29 ods. 15 a § 64 EIA zákona by týmto dňom doručenia bol utorok, 22. február 2022, keď sa do plynutia lehôt nezapočítava prvý deň zverejnenia Napadnutého rozhodnutia.

V súlade s § 24 ods. 4 v spojení s § 64 EIA zákona a § 54 ods. 2 správneho poriadku by tak lehota pre podanie odvolania uplynula v stredu, 9. marca 2022. Ako som však uviedol vyššie v 1. časti, táto lehota v skutočnosti ešte plynúť ani len nezačala.

V súlade s § 19 ods. 1 správneho poriadku podávam toto svoje odvolanie v elektronickej podobe bez autorizácie a doplním ho do troch pracovných dní v listinnej podobe.

3. Popis navrhovanej činnosti

Spoločnosť LIDL Slovenská republika, v.o.s., v zisťovacom konaní zastúpená spoločnosťou PROMT, s.r.o., plánuje v katastrálnom území obce Rakovo, na ploche situovanej západne od cesty I/65 vybudovať a prevádzkovať trvale, po dobu neurčitú, **jeden zo svojich najväčších skladov v Európe, dokonca podľa verejne dostupných informácií** (porovnaním údajov o iných skladoch spoločnosti LIDL v Európe) **by mohlo ísť o úplne najväčší sklad v Európe**, v modernom žargóne 21. storočia nazvanom - *„Logistické centrum LIDL Rakovo"*.

Logistické centrum spoločnosti LIDL Rakovo bude zabezpečovať centrálne skladovanie predajného sortimentu spoločnosti v zásobovacom regióne obchodných predajní a expedíciu tovaru do jednotlivých prevádzok podľa individuálnej potreby predajní na dennej báze.

Plocha riešeného územia je **191 981 m2**, z toho:

(i) zastavaná plocha logistickou halou: **77 248 m2**;

(ii) spevnené plochy: **72 760 m2**; a

(iii) plocha zelene: **41 973 m2**.

V celkovej výmere však nie sú zarátané plochy pre rozšírenie verejných komunikácií pre napojenie na cestnú infraštruktúru a verejné chodníky, prípadne plochy výstavby napojenia infraštruktúry inžinierskych sietí.

Lokalita pre výstavbu LC LIDL Rakovo sa nachádza *formálne* mimo zastavaného územia obce Rakovo, keď je situovaná na severnom okraji katastra obce. *Reálne, materiálne,* sa však tento areál nachádza v tesnej blízkosti zastavaného územia Obce Rakovo i Obce Príbovce.

Konkrétne by mal byť tento areál:

(i) od kompaktnej obytnej zástavby obce Príbovce vzdialený cca *40 m od okraja pozemku*, a to konkrétne od RD č. 278, a od ďalších obytných domov č. 279 a 277 cca 50-75 m, z toho navrhovaný objekt LC LIDL RAKOVO cca *85 m od okraja pozemku*;

(ii) od rodinných domov v Rakove vzdialený *cca 200 m*.

Juraj Lipka,

Celková plocha LC LIDL Rakovo by podľa dostupných mapových podkladov a údajov presahovala plochu tej časti doterajšieho zastavaného územia v Obci Rakovo, v ktorej sú postavené rodinné domy. Podobne by sa toto centrum svojou rozlohou presahovalo minimálne tretinu tej časti zastavaného územia v Obci Príbovce, v ktorej sú postavené rodinné domy.

Pozemky sú v katastri nehnuteľností v súčasnosti evidované ako trvalé trávnaté pozemky a zastavané plochy a nádvoria. Trvalé trávnaté porasty majú rozlohu 178 852 m2. Záber trvalých trávnatých porastov pre logistické centrum by mal byť cca 14,99 ha.

Na pozemkoch sa nachádzajú existujúce objekty – výrobná hala, sklad, kotolňa, ČOV, trafostanice, obytný objekt. Existujúce objekty by museli byť asanované. V priestore plánovaného logistického centra a pôvodného obytného domu je 8 ks vzrastlých stromov (listnaté a ihličnaté stromy) a oplotenie obytného objektu zostrihaným smrekovým porastom, ktoré by museli byť odstránené.

Plánovaný areál Logistického centra LIDL Rakovo má pozostávať zo samotnej skladovej haly, vrátnic, objektu pre vodičov kamiónov, vnútro-areálových komunikácií, parkoviska pre osobné a nákladné automobily, vonkajších zariadení technického vybavenia, križovatku napojenia na verejnú infraštruktúru a prípojok. Výstavba bude realizovaná v dvoch etapách.

Navrhovaná skladová hala – 1. etapa bude obdĺžnikového rozmeru cca 141 m x 498 m s prístavbami na západnej strane objektu. Celková zastavaná plocha má spolu s predsadenou prijímacou kanceláriou a hlavným vstupom predstavovať cca 70 200 m2. Prístavby 2. etapy budú približných rozmerov 19 m x 117 m a 33 m x 82 m, o celkovej výmere cca 4 930 m2. Výška haly je premenlivá v krajných poliach vykládky vo vrchole 12,8 m cca 19 % stavby, v skladovej časti vo vrchole 19,5 m. Pomocné objekty (vrátnice, technické budovy aj so spevnenými plochami pre osadenie zariadení) tvoria zastavanú plochu celkovo 2 010 m2 (viz. tiež str. 2 Rozhodnutia o upustení od požiadavky variantného riešenia sp. zn. OU-MT-OSZP-2021/010487-002-Ha zo dňa 27.8.2021).

V lokalite bude umiestnených:

(i) **345 parkovacích miest pre osobné automobily**; a

(ii) **105 parkovacích miest pre nákladné vozidlá** – kamióny, čo vzhľadom na rozmery nákladných vozidiel (počítam s maximálnou dĺžkou 16,5 m pre ťahač s návesom podľa § 4 ods. 2 písm. c) 8 bod vyhlášky č. 134/2018 Z.z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevádzke vozidiel v cestnej premávke v znení neskorších predpisov) treba považovať za **ekvivalent minimálne 415 parkovacích miest pre osobné automobily (105 x 3).**

Celkovo parkovacích miest, t. j. mimo plôch vykládky a nakládky bude **450**, čo však zodpovedá **760 ekvivalentných parkovacích miestam pre osobné automobily.**

Nárast nákladnej dopravy z titulu prevádzky LC LIDL Rakovo má predstavovať maximálny nárast nákladnej dopravy o 250 nákladných automobilov/500 prejazdov týchto nákladných automobilov a 600 prejazdov osobných automobilov. Podľa Napadnutého rozhodnutia sa táto situácia má zmeniť po vybudovaní cesty R3, kedy by malo dôjsť k prerozdeleniu dopravy a zníženiu intenzity na ceste I/65. OUM však v Napadnutom rozhodnutí vôbec neuvádza, že výstavba R3 je neistá. Ak by sa aj uskutočnila, je veľmi málo pravdepodobné, že by sa tak malo stať v najbližších desiatich – dvadsiatich rokoch. Na účely posúdenia vplyvu LC LIDL Rakovo tak nemožno s výstavbou R3 vôbec pracovať.

V rámci logistického parku má byť zamestnaných 410 zamestnancov.

Logistické centrum LIDL Rakovo má byť postavené na pozemkoch (LV 231) na parc. č. KN-C 376/8, 376/23, 376/24, 376/25, 376/42, 376/43, 376/44, 376/45, 376/53, 378/1, 378/7, 378/8, 378/9, 378/10,

378/11, 378/12, 378/13, 378/14, 378/15, 378/16, (LV 199) na parc. č. KN-C 378/4, 378/5 v k. ú. Rakovo, okres Martin, Žilinský kraj (ďalej „**LC LIDL Rakovo**").

Parcelné čísla pozemkov dotknutých napojením areálu na infraštruktúru: k.ú. Rakovo - KN-C 376/3, 376/4, 376/10, 378/2, 493 (KN-E 111/204,1-468/20), 379/2, 379/1, 379/7, 466/2, 380/5, 466/10, 466/11 (KN-E 1-391/6), 466/1 (KN-E 1-391/6), 466/38 (KN-E 1-391/6), 466/12, 378/17, 466/4 (KN-E 111/169, KNE 1-468/26), 466/24, 466/9 (KN-E 111/189, 111/1, 111/168, 111/166, 111/164, 111/162, 111/160, 111/158), 466/39, 466/13, 466/14, 466/15, 466/16, 466/17, 466/5 (KN-E 111/169, 111/189, 111/168, 111/166, 111/164, 111/162, 111/160), 380/1, 380/4, 381/5 (KN-E 111/170), 381/14 (KN-E 111/170), 381/3, 381/6, 381/4, 381/1 (KN-E 111/170, 111/189, 111/167), 466/3 (KN-E 1-468/22), k.ú. Príbovce KN-C 468/3 (KN-E 1-111/210, 1-111/211, 1-111/212, 468/302, 391/2, 468/6), 459/1, 391/31, 458/4, 478.

Navrhovaná činnosť je riešená jednovariantne. OUM upustil od variantnosti riešenia rozhodnutím č. OU-MT-OSZP-2021/010487-002-Ha zo dňa 27.08.2021.

Samotná Obec Rakovo má 322 obyvateľov a rozlohu 541 ha (www.rakovo.sk). Cez kataster obce preteká rieka Turiec a Blatnický potok, ktorý zároveň tvorí hranicu so susednou obcou Príbovce. Do Blatnického potoka na severovýchodnej hranici chotára sa vlieva Karlovarský potok, ktorý neďaleko majera Stariny priberá potok Jelšovec.
Susedná obec, ktorej sa LC LIDL Rakovo tiež bytostne dotýka, je Obec Príbovce. Má 1113 obyvateľov a 597 ha (www.obecpribovce.sk).

Výstavbou LC LIDL Rakovo sa zmení funkčná štruktúra územia, zvýši sa podiel zastavaných plôch v území, ktoré má poľnohospodársko-vidiecky charakter (str. 11 Napadnutého rozhodnutia).

Do riešeného územia nezasahuje žiadne chránené územie, resp. ochranné pásmo prvkov národnej, príp. európskej sústavy chránených území. V zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej „**ZoPaK**") tu platí 1. stupeň ochrany. Vypúšťaním vôd z povrchového odtoku (aj doterajším regulovaným vypúšťaním dažďových vôd, ktoré v čase nedokážu vsiaknuť do podložia), bude ovplyvňovaný regionálny biotop Blatnického potoka a SKUEV 0382 Turiec a Blatnický potok.

Ďalšie podrobnosti o LC LIDL Rakovo sú uvedené v Napadnutom rozhodnutí. V ďalších častiach tohto odvolania ich uvediem, ak to bude potrebné na podporu mojich argumentov.

4. Zásadné pripomienky k LC LIDL Rakovo

a) Spoločenská zodpovednosť spoločnosti LIDL

Na svojich webových stránkach www.spolocenskazodpovednost.sk navrhovateľ uvádza:

„Životné prostredie máme len jedno a preto nám na ňom záleží. Teraz s nami môžeš objaviť aktivity, ktoré robíme preto, aby sme ho čo najviac šetrili pre budúce generácie."

„Nie je nám jedno, v akom svete žijeme my a v akom budú žiť naše deti. Je aj našou zodpovednosťou, aký svet zanecháme ďalším generáciám. Preto neustále hľadáme spôsoby, ako prispievať k ochrane životného prostredia a vo svojich každodenných obchodných rozhodnutiach konáme tak, aby sme predchádzali možným škodám na životnom prostredí a ľudskom zdraví alebo prispievali k ich znižovaniu."

Na str. 60 svojej správy o trvalej udržateľnosti za roky 2018 a 2019 (Na Ceste k lepšiemu zajtrajšku), LIDL SLOVENSKÁ REPUBLIKA (správa za rok 2020 nie je verejne dostupná) uvádza navrhovateľ na str. 60 v časti nazvanej „EXPANZIA S OHĽADOM NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE" túto zásadu:

Juraj Lipka,

„Spoločnosť Lidl pri realizácii všetkých svojich stavieb dbá na to, aby minimalizovala negatívne vplyvy na životné prostredie a okolitú komunitu."

K dvom centrálnym skladom spoločnosti LIDL v Nemšovej a v Záborskom pribudlo 29. februára 2016 tretie logistické centrum v priemyselnej zóne Sereď-Juh. Celková plocha logistického centra bola na začiatku 128-tisíc štvorcových metrov so zastavanou plochou bezmála 52-tisíc štvorcových metrov, čím už pri svojom vzniku patrilo medzi najväčšie logistické centrá, ktoré v rámci Európy spoločnosť Lidl postavila. V minulom roku sa rozloha už vtedy obrovskej priemyselnej stavby zväčšila o ďalších 12 000 metrov štvorcových, teda o štvrtinu svojej pôvodnej plochy (www.systemylogistiky.sk a tiež www.seredskenovinky.sk/clanok/2021-05-11). Toto logistické centrum však bolo postavené v reálnom priemyselnom parku, v blízkosti R1, úplne mimo obytných zón Mesta Sereď.

b) „Test Jarkom"

Podľa verejne dostupných informácií (údaje z obchodného registra www.orsr.sk) býva pán generálny riaditeľ spoločnosti LIDL, pán Matúš Gála, v Obci Jarok. Táto obec, pôvodným menom tiež IREG, čo znamená pozemok zdedený po otcovi, teda dedičstvo, leží 10 km juhozápadne od Nitry. Obyvatelia Jarku sa živili prevažne poľnohospodárstvom. Mimo obilia pestovali hlavne konope, ktoré bolo používané na výrobu konopného plátna a povrazov, ale hlavne lisovali z konopných semien olej. Obec Jarok má 2048 obyvateľov a jej rozloha dosahuje 2200 ha.

Podľa verejne dostupných údajov (www.wikipedia.org) býva pán Dieter Schwarz ako majiteľ spoločností Kaufland a LIDL aj so svojou rodinou v meste Heilbronn so 126 000 obyvateľmi v spolkovej zemi Bádensko-Württembersko. Samotná spoločnosť Lidl & Schwarz-Gruppe, resp. LIDL Stiftung & Co. KG má svoje sídlo v meste Neckarsulm s viac ako 26.000 obyvateľmi, v okrese Heilbronn.

Ak by sme urobili *„Test Jarkom"*, *„Test Heilbronnom"* či *„Test Neckarsulmom"* a spýtali sa priamo pána generálneho riaditeľa Gálu alebo priamo pána majiteľa spoločnosti LIDL, pána Schwarza, či by on a jeho rodina a predovšetkým jeho susedia a ich rodiny a ostatní obyvatelia malebnej obce Jarok súhlasili s umiestnením logistického centra rovnakých monštruóznych rozmerov ako navrhované LC LIDL Rakovo v tesnej blízkosti ich domov, ako by asi títo ľudia odpovedali ?

Spolu s obyvateľmi Obce Rakovo aj Obce Príbovce sme si stopercentne istí, že by sa proti výstavbe a prevádzke skladu s takýmito rozmermi vehementne postavili.

c) Zásadné negatívne dopady LC LIDL Rakovo

Realizácia LC LIDL Rakovo by obyvateľom Rakova a Príboviec priniesla celkovú radikálnu negatívnu zmenu v ich životoch a mala by tieto zásadné negatívne dopady na ich životné prostredie, vrátane vplyvu na prírodu a krajinu:

(i) **radikálna, devastačná zmena krajinnej scenérie, krajinného rázu**, a to nielen ich bezprostredného životného prostredia, ale oveľa širšej časti Turčianskej záhradky, s poľnohospodársko-vidieckeho charakteru na trvalý priemyselný charakter, pričom je krajinná scenéria hodnotou chránenou zákonom;

(ii) **radikálne zhoršenie podmienok pre psychické (duševné) i fyzické zdravie obyvateľov** Obce Rakovo aj Obce Príbovce tým, že by sa výrazne znížila kvalita bývania a tým aj výrazne narušená pohoda a kvalita života týchto obyvateľov;

(iii) **zastavenie akéhokoľvek zmysluplného rozvoja Obce Rakovo i Obce Príbovce a z toho vyplývajúcu postupnú degradáciu týchto obcí**, keď by potenciálni noví obyvatelia týchto obcí nechceli bývať v tieni, v hluku a v prítomnosti obrovského skladu;

(iv) **spustenie a následné urýchlenie degradácie Obce Rakovo i Obce Príbovce, keď by výstavba tohto logistického centra zmenila charakter tohto územia a veľmi pravdepodobne by viedla k premene tohto územia na jeden veľký priemyselný komplex;**

(v) **veľmi pravdepodobný výrazný prepad hodnoty v súčasnosti postavených rodinných domov a priliehajúcich pozemkov** v Obci Rakovo i v Obci Príbovce spôsobený výrazne zhoršenými podmienkami pre pohodu a kvalitu života jej obyvateľov.

Podľa onoho známeho pravidla „Nerob iným to, čo nechceš, aby robili oni Tebe", si preto dovoľujeme pána generálneho riaditeľa spoločnosti LIDL Slovensko požiadať, aby spoločnosť LIDL od projektu LC LIDL Rakovo odstúpila a nerealizovala.

Je totiž viac ako zrejmé, že by výstavba LC LIDL Rakovo bola v rozpore s deklarovanými zásadami ochrany životného prostredia samotnej spoločnosti LIDL uvedenými vyššie pod písm. a). Predovšetkým by bola v rozpore s ochranou životného prostredia a uchovaním jeho kvality pre budúce generácie.

Chceme veriť, že len dôraz na časovú dostupnosť dostatočne veľkých pozemkov na výstavbu a plné neuvedomenie si všetkých súvislostí a dopadov tohto logistického centra na ľudí, na ich psychické a fyzické zdravie a na okolitú nádhernú krajinnú scenériu Turčianskej záhradky viedli spoločnosť LIDL k výberu tohto územia pre svoje logistické centrum. Ako však preukážem v ďalších častiach, jeho výstavba i prevádzka by boli v rozpore hneď s niekoľkými zákonmi. Jeho realizácia a prevádzka by tak boli nezákonné. OUM s realizáciou LC LIDL Rakovo preto musí po plnohodnotnom posúdení jeho vplyvu na životné prostredie podľa EIA zákona s jeho realizáciou nesúhlasiť podľa § 37 ods. 4 EIA zákona.

5. Nepreskúmateľnosť Napadnutého rozhodnutia pre jeho nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov

a) Nepreskúmateľnosť Jednovariantného rozhodnutia č. OU-MT-OSZP-2021/010487-002-Ha

Dňa 27.08.2021 vydal OUM rozhodnutie č. OU-MT-OSZP-2021/010487-002-Ha, podľa ktorého je LC LIDL Rakovo je riešená len jednovariantne (ďalej „**Jednovariantné rozhodnutie**"). Rozhodnutie o upustení od požiadavky od variantného riešenia má pritom zásadný dopad na úplné a riadne vyhodnotenie vplyvu navrhovanej činnosti na životné prostredie v súlade s účelom EIA zákona v kontexte všetkých reálne uskutočniteľných možností – variantov podľa § 2 písm. c) EIA zákona.

Ako pravidlo má ísť pritom o varianty (i) z hľadiska ich lokalizácie na iných pozemkoch, v úplne inom území, t.j. nielen z hľadiska ich lokalizácie na konkrétnych pozemkoch už navrhovaných navrhovateľom a posudzovaných v rámci *konkrétneho zisťovacieho konania* a tiež (ii) z hľadiska dostupných technológií. Napriek tomu, že ide o výnimky vymenované demonštratívne, musí aj akákoľvek iná výnimka dosahovať intenzitu týchto dvoch príkladov.

Podľa § 22 ods. 6 EIA zákona môže síce príslušný orgán upustiť na základe žiadosti navrhovateľa od požiadavky variantného riešenia navrhovanej činnosti, musí ísť však o výnimočný a príslušným orgánom riadne odôvodnený prípad. Podľa § 22 ods. 6 EIA zákona tak môže príslušný orgán rozhodnúť, najmä vtedy, ak nie je k dispozícii *iná lokalita*, alebo ak pre navrhovanú činnosť *neexistuje iná technológia*. Nemôže však ísť len o okamžitú časovú nedostupnosť iných lokalít alebo ťažkosti zo získavaním potrebných právnych titulov na užívanie príslušných pozemkov, ale o reálnu nedostupnosť iných lokalít, objektívne overenú príslušným úradom. Rovnako tak aj pojem „technológia" neznamená len výrobné postupy a stroje používané v danom odvetví, ale model fungovania zaužívaný v nejakom

podnikateľskom sektore, vrátane maloobchodnej distribúcie a predaja potravín (ktorý zodpovedá týmto technológiám vo výrobných odvetviach).

Ak z pripomienok predložených k zámeru podľa § 23 ods. 4 vyplynie potreba posudzovania ďalšieho reálneho variantu navrhovanej činnosti, je príslušný orgán podľa § 22 ods. 6 druhej vety EIA zákona povinný uplatniť požiadavku na dopracovanie ďalšieho variantu v zisťovacom konaní. Keďže dotknutá verejnosť – Združenie domových samospráv – takúto pripomienku uplatnila, bol OUM (i) povinný túto požiadavku uplatniť alebo (ii) riadne, presvedčivo a zrozumiteľne odôvodniť, prečo táto „potreba nevznikla". OUM sa pritom s touto pripomienkou nijako nevysporiadal a úplne ju ignoroval.

OUM neuviedol žiadne presvedčivé a relevantné dôvody, na základe ktorých dospel k názoru, že upustenie od variantnosti je výnimočným a v danom prípade nevyhnutným riešením. OUM síce v odôvodnení uvádza argumenty navrhovateľa na upustenie od tejto požiadavky, ale neuvádza svoje vlastné vyhodnotenie opodstatnenosti takýchto argumentov.

Z hľadiska obsahu týchto argumentov navrhovateľa ide o dôvody ekonomického a zmluvného charakteru, ktoré však nie sú na účely tohto rozhodovania relevantné. Argumenty navrhovateľa sa vôbec nevenujú hľadiskám životného prostredia a jeho zlepšovania.

Jednovariantné rozhodnutie je tak z vyššie uvedených dôvodov svojvoľné a preto nepreskúmateľné. Odvodené je tak v tomto rozsahu svojvoľné a preto nepreskúmateľné aj samotné Napadnuté rozhodnutie.

Len pre úplnosť uvádzam, že v rámci súdneho prieskumu Napadnutého rozhodnutia na základe správnej žaloby podľa § 6 ods. 2 písm. a) Správneho súdneho poriadku bude tomuto prieskumu podliehať aj samotné Jednovariantné rozhodnutie v súlade s § 27 ods. 1 Správneho súdneho poriadku.

Napadnuté rozhodnutie na str. 22 uvádza toto vyjadrenie navrhovateľa k výberu dotknutého územia:

"Pri výbere lokality investor prihliadal na využitie existujúcich nevyužitých plôch (brownfieldov) ponúkaných na realitnom trhu aj vo vyšších úrovniach nadregionálneho významu. Jeho rozhodnutie bolo naviazané na logistiku regionálnych pobočiek a vybudovanú infraštruktúru tak, aby nemusel byť zväčšovaný záber prírodných plôch, resp. len v nevyhnutnom rozsahu potrebnom pre výstavbu samotného areálu. Viď stať 9. odôvodnenie potreby činnosti v danej lokalite."

Napadnuté rozhodnutie tiež na str. 27 uvádza vyjadrenie navrhovateľa:

"Pri výbere lokality pre svoj zámer investor posudzoval širokú škálu rôznych aspektov. V predmetnom širšom aj bližšom okolí mesta Martina sa posudzovali rôzne lokality napr. Sučany, Košťany nad Turcom, lokality v Martine atď. V posudzovanom území sa nenachádzajú vhodné pozemky s požadovanou rozlohou 18-20 ha, ktoré by bolo možné z pohľadu vlastníckych vzťahov v akceptovateľnom časovom horizonte majetkoprávne vysporiadať. Dôležitým faktorom pri výbere pozemku v Rakove bolo aj plánované napojenie rýchlostnej cesty R3 v danej lokalite, čo predstavuje ideálny stav z pohľadu dopravy a logistiky. Na základe analýz a hodnotení s prihliadnutím na všetky podmienky sa lokalita javí ako jediná vhodná pre uvažovaný zámer. Výber lokality prihliadal aj na pripravenosť územia pre realizáciu projektu, ideálne v brownfielde s minimalizovaným záberom existujúcej poľnohospodárskej pôdy, ktorá v súčasnosti nie je hospodársky využívaná."

OUM vyššie uvedené vyjadrenia navrhovateľa vyhodnotil na str. 25 a na str. 28 Napadnutého rozhodnutia takto:

„Tunajší úrad vychádzal z údajov predložených v žiadosti o upustenie od požiadavky variantného riešenia. Pri rozhodovaní prihliadal aj na pripravenosť územia, využitie tzv. brownfieldu, s minimalizovaným záberom existujúcej poľnohospodárskej pôdy. Najvýznamnejší dôvod pri rozhodovaní bola skutočnosť, že lokalita prešla procesom posudzovania v zmysle zákona o posudzovaní vplyvov na

ŽP (Priemyselný areál Rakovo – východ – zámer a Priemyselný areál Rakovo – 2.etapa – oznámenie o zmene). Predmetom posudzovania boli výrobné aktivity strojárskeho a elektrotechnického priemyslu, ostatné priemyselné aktivity vrátane príručných skladov ako i statická doprava (parkoviská) do 500 parkovacích miest."

Z vyššie uvedených vyjadrení navrhovateľa parafrázovaných v Napadnutom rozhodnutí a tiež z jeho vyjadrení citovaných v Jednovariantnom rozhodnutí možno vydestilovať tieto dôvody pre upustenie z požiadavky variantného riešenia:

(i) *nedostupnosť vhodných pozemkov s požadovanou rozlohou 18-20 ha, ktoré by bolo možné z pohľadu vlastníckych vzťahov v akceptovateľnom časovom horizonte majetkoprávne vysporiadať;*

(ii) *pripravenosť územia pre realizáciu projektu, ideálne v brownfielde s minimalizovaným záberom existujúcej poľnohospodárskej pôdy, ktorá v súčasnosti nie je hospodársky využívaná.*

Z hľadiska obsahu prvého argumentu navrhovateľa ide o dôvod ekonomického a zmluvného charakteru, ktoré však sú na účely tohto rozhodovania irelevantné.

Druhý argument navrhovateľa nezodpovedá skutočnosti, pretože záber existujúcej poľnohospodárskej pôdy v dotknutom území je významný a v skutočnosti tvorí 78 % dotknutého územia (cca 14,99 ha), na ktorom má byť LC LIDL Rakovo postavené. Ide tak o mimikry – v skutočnosti nejde o výstavbu v brownfielde, ale o výstavbu na zelenej lúke (doslova a do písmena). V každom prípade nie je ani tento argument relevantný, pretože sa zameriava na „pripravenosť" tohto územia a neberie do úvahy jeho prírodnú a krajinársku hodnotu.

OUM sa stotožnil s druhým argumentom navrhovateľa, ktorý však nezodpovedá skutočnosti. Súčasne OUM dopĺňa, že *najvýznamnejším dôvodom pri rozhodovaní bola skutočnosť, že lokalita prešla procesom posudzovania v zmysle EIA zákona (Priemyselný areál Rakovo – východ – zámer a Priemyselný areál Rakovo – 2.etapa – oznámenie o zmene). Predmetom posudzovania boli výrobné aktivity strojárskeho a elektrotechnického priemyslu, ostatné priemyselné aktivity vrátane príručných skladov ako i statická doprava (parkoviská) do 500 parkovacích miest."*

Tento argument však neobstojí. Pôvodne posudzovaný Priemyselný park Rakovo – východ mal mať rozlohu 61 731 m2 (z toho zastavaná plocha výrobnými halami 24 764,9 m2) a počet parkovacích miest 196, pričom sa táto rozloha mala v 2 . etape zväčšiť na celkovú plochu 100 670 m2 (z toho zastavaná plocha výrobnými objektmi mala dosahovať 40 990 m2) a počet parkovacích miest o 245. Žiadny z posudzovaných objektov však nemal dosahovať také obrie, monštruózne parametre a nemal byť ani postavený tak blízko rodinných domov v Obci Príbovce. Ani pôvodný priemyselný areál a ani jeho zmena neboli pritom plnohodnotne posudzované podľa EIA zákona, ale len v rámci zisťovacieho konania.

Takmer dvojnásobná celková rozloha LC LIDL Rakovo v porovnaní v Piemyselným parkom Rakovo – 2. etapa a z toho vyplývajúce zásadné negatívne a dlhodobé dopady na krajinnú scenériu a dlhodobé kumulatívne zdravotné dopady na obyvateľstvo túto navrhovanú činnosť pritom *zásadne a materiálne* odlišujú od pôvodného zámeru Priemyselného parku Rakovo a jeho 2 etapy.

b) Nepreskúmateľnosť Napadnutého rozhodnutia

Napadnuté rozhodnutie neuvádza žiadne dôvody, prečo nemá navrhovaná činnosť podliehať plnohodnotnému posúdeniu svojho vplyvu na životné prostredie podľa EIA zákona. Skutočnosť, že dotknuté orgány, mnohé z nich takisto bez akýchkoľvek dôvodov, takéto posúdenie nepožadujú, nesníma z Okresného úradu Martin, odboru starostlivosti o životné prostredie (ďalej „**OUM**") ako príslušného orgánu zodpovednosť (i) jasne, (ii) zrozumiteľne a (iii) presvedčivo tento hlavný výrok

Napadnutého rozhodnutia riadne odôvodniť. V tomto zmysle tak ide o arbitrárne (svojvoľné) správne rozhodnutie, ktoré musí byť len z tohto samotného dôvodu zrušené.

Napadnuté rozhodnutie na str. 31 uvádza:

„Navrhovaná činnosť je plánovaná v katastrálnom území Rakovo, napojením areálu na infraštruktúru aj v katastrálnom území Pribovce. OU MT-OSZP posúdil zámer navrhovanej činnosti z hľadiska povahy, rozsahu zámeru, miesta vykonávania navrhovanej činnosti a významu očakávaných vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľov, pričom vzal do úvahy súčasný stav životného prostredia v dotknutom území. Pri posudzovaní zámeru navrhovanej činnosti z hľadiska predpokladaných vplyvov na životné prostredie a zvažovaní ďalšieho postupu v zmysle ustanovení zákona o posudzovaní vplyvov použil OU MT-OSZP kritériá pre zisťovacie konanie podľa § 29 zákona o posudzovaní vplyvov, uvedené v prílohe č. 10 zákona o posudzovaní vplyvov, ktorá je transpozíciou prílohy č. III. Smernice 2011/92/EÚ o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie. OU MT-OSZP preštudoval všetky v zákonom stanovenom termíne doručené stanoviská k zámeru navrhovanej činnosti a podrobne sa zaoberal vyhodnotením a zapracovaním všetkých pripomienok do tohto rozhodnutia. Prípadné vznesené požiadavky od orgánov štátnej správy OU MT-OSZP a verejnosti zahrnul do podmienok tohto rozhodnutia. OU MT-OSZP vyhodnotil celkové environmentálne zhodnotenie uvedené na str. 8 až 12 tohto rozhodnutia, že vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľstva možno z hľadiska druhu predpokladaného rozsahu a intenzity hodnotiť ako málo významné až stredne významné, pričom je ich možné eliminovať za predpokladu dodržania podmienok uvedených vo výrokovej časti tohto rozhodnutia. Zámer navrhovanej činnosti nebude predstavovať podstatný nepriaznivý vplyv na životné prostredie. OU MT-OSZP na základe preskúmania a zhodnotenia predloženého zámeru navrhovanej činnosti, zhodnotenia stavu životného prostredia v záujmovom území, doručených stanovísk orgánov štátnej správy, samosprávy a verejnosti konštatuje, že pri dodržaní všeobecne platných záväzných predpisov a vhodných technických a bezpečnostných opatrení nebude navrhovaná činnosť predstavovať taký zásah do životného prostredia, ktorý by v značnej miere mohol ohroziť životné prostredie a zdravie obyvateľov, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia. Navrhovanú činnosť je tak možné za predpokladu plného rešpektovania všetkých zákonom stanovených požiadaviek odporučiť k realizácii."

OUM bol povinný v Napadnutom rozhodnutí, v ktorom prevzal obsah stanovísk dotknutých orgánov, vysporiadať sa ***určite, konkrétne, dostatočne a logicky s argumentami účastníkov správneho konania, ktoré závery týchto dotknutých orgánov spochybňujú.*** V tomto smere je potrebné, aby odôvodnenie rozhodnutia správneho orgánu vydané vo veci samej bolo riadne odôvodnené a jeho odôvodnenie reflektovalo na argumenty účastníkov konania, ktorí stanoviská spochybňujú. Pokiaľ Napadnuté rozhodnutie vo svojich dôvodoch odkazuje iba na závery stanovísk dotknutých orgánov, bez ďalšieho, používa len všeobecné konštatovania, ktoré by sa ako tzv. *„modelové/formulárové odôvodnenie"* hodili do akéhokoľvek iného rozhodnutia zo zisťovacieho konania, nie je možné považovať takéto rozhodnutie OUM za dostatočne zdôvodnené a konštatovať jeho zákonnosť.

Nič tak lepšie nepreukazuje nepreskúmateľnosť Napadnutého rozhodnutia, ako táto jediná stručná veta na str. 31, ktorou OUM vyhodnotil, reálne však nevyhodnotil, dopad LC LIDL Rakovo na zmenu krajinnej scenérie na str. 31:

„Výstavbou sa zmení funkčná štruktúra územia, na základe vznesených pripomienok tunajší úrad premietol do výroku tohto rozhodnutia všetky relevantné podmienky, ktoré eliminujú vplyv na ŽP."

Pritom ide o jeden zo zásadných negatívnych trvalých dopadov LC LIDL Rakovo na životné prostredie, ktorý mal byť riadne vyhodnotený.

Súčasne sú viaceré podmienky, ktoré OUM v Napadnutom rozhodnutí uložil, len všeobecné a teda nedostatočné na elimináciu/zmiernenie negatívnych vplyvov. Nepriamo súčasne potvrdzujú, že OUM riadne skutkový stav nezistil, keď sa musel uspokojiť len s takýmito všeobecnými podmienkami. Ide napríklad o 5. podmienku a 7. podmienku. Aj z tohto dôvodu je Napadnuté rozhodnutie v tomto rozsahu nepreskúmateľné.

6. **Porušenie zásady materiálnej pravdy - zistenie skutkového stavu OUM ako príslušným orgánom bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci, resp. skutkový stav, ktorý vzal príslušný orgán za základ napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia, je v rozpore s administratívnymi spismi alebo v nich nemá oporu**

a) **Zásadný negatívny dopad na krajinnú scenériu/krajinný ráz, jeho nezistenie a nevyhodnotenie**

Ako som uviedol vyššie, OUM sa v zisťovacom konaní a ani v Napadnutom rozhodnutí vôbec nevenoval trvalej a zásadne negatívnej zmene krajinnej scenérie Turčianskej záhradky, ktorú LC LIDL Rakovo vyvolá.

Krajinná scenéria na dotknutom území je reprezentovaná prechodnou štruktúrou krajiny, medzi typicky poľnohospodárskou krajinou s veľkoplošným plochami ornej pôdy a trvalých trávnych porastov a typom vidieckej krajiny so zástavbou IBV a areálmi poľnohospodárskych podnikov, postupne transformované na drobnú výrobu a služby. Reliéf je vertikálne málo členitý, je typický pre Turčiansku kotlinu, ktorá sa západným a východným smerom prudko dvíha do masívov Malej a Veľkej Fatry. **Tým vytvára kontrastný typ krajiny, ktorý je celkovo krajinársky zaujímavý, dopĺňaný pomerne hustou sieťou vodných tokov s rozvinutým brehovým porastom.**

Areály priemyselných podnikov, výrobných prevádzok a skladov a logistické centrá majú podľa charakteru výroby negatívne účinky práve na krajinnú scenériu. Už len základné rozmery LC LIDL Rakovo a celkové parametre tejto navrhovanej činnosti jednoznačne odôvodňujú požiadavku riadneho vyhodnotenia jeho dopadov na krajinný scenériu, krajinný obraz Turčianskej záhradky.

V zmysle Európskeho dohovoru o krajine je pritom významnou potrebou pre celú Európu zachovať rozmanitosť európskych krajín, ako hodnôt spoločného prírodného a kultúrneho dedičstva. Súčasné európske trendy sa sústreďujú na hodnotovo-významové vlastnosti krajiny a zachovanie tých charakteristických čŕt krajín, ktoré ich reprezentujú a sú výsledkom prírodného a historického vývoja. Cieľom EdoK (Florencia r. 2000, ratifikovaný SR v r. 2005) je integrovať všetky doteraz izolované záujmy ochrany území, predovšetkým prírodného a kultúrneho dedičstva, čiže ochrany prírody a krajiny s ochranou pamiatkového fondu.

Naliehavým problémom súčasnej ochrany prírody a krajiny na Slovensku je, okrem druhovej a územnej ochrany prírody, práve ochrana krajiny. Význam hodnoty krajiny je nielen etický, estetický, ale aj pragmatický význam. Hodnotná, kvalitná krajina je atraktívna, ako taká môže priniesť prospech. Primárny prospech z krajiny je využitie zeme. V súčasnej ekonomickej situácii však uživí iba 2-5 % obyvateľstva. Významným faktorom prospechu je cestovný ruch. Atraktívna, hodnotná krajina môže prilákať návštevníkov a uživiť ľudí, ktorí v nej žijú. **Podmienkou však je, aby sa v charakteristickom vzhľade neprejavilo neprimerané množstvo rušivých, negatívne pôsobiacich a zanikajúcich hodnotných prvkov.**

OUM bol preto povinný vyhodnotiť dopad LC LIDL Rakovo práve na krajinnú scenériu v súlade s § 3 písm. a) a písm. f), § 29 ods. 1 a ods. 3 a prílohou č. 9, bod III, ods. 2 a prílohou č. 10, bod II.a III EIA zákona a tiež podporne s prihliadnutím na kritériá uvedené v prílohe č. 11 (bod B, ods. II.7 a bod C, ods. III.7 a č. 12 EIA zákona a tiež v súlade s § 2 ods. 1 a § 3 ods. 1 ZoPaK, podľa ktorého sa ochranou prírody a krajiny vo verejnom záujme rozumie aj ochrana *„charakteristického vzhľadu krajiny"*.

Rovnako tak chráni charakteristický *vzhľad krajiny* aj zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov. Podľa § 39b ods. 3 písm. a) stavebného zákona sa totiž na zmenu vzhľadu krajiny vyžaduje rozhodnutie o využívaní územia.

Ak by OUM v rámci zisťovacieho konania toto predbežné vyhodnotenie dopadu na krajinnú scenériu urobil, musel by nevyhnutne dospieť k záveru, že LC LIDL Rakovo musí podliehať plnohodnotnému posúdeniu vplyvov na životné prostredie podľa EIA zákona.

Juraj Lipka,

V rámci tohto posúdenia bude OUM povinný uložiť navrhovateľovi vypracovať správu o hodnotení navrhovanej činnosti podľa prílohy č. 11 EIA zákona. V jej rámci bude potrebné vyhodnotiť aj dopady CL LIDL Rakovo na krajinnú scenériu v súlade s Metodikou identifikácie a hodnotenia charakteristického vzhľadu krajiny zverejnenou vo Vestníku Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, Ročník XVIII, čiastka 1b z roku 2010.

Ide o natoľko zásadný nedostatok v zistení skutkového stavu veci a porušenie zásady materiálnej pravdy, že len pre toto porušenie zákona je odvolací orgán povinný Napadnuté rozhodnutie zrušiť.

b) Únosnosť dotknutého územia

OUM ako príslušný orgán bol povinný v súlade s § 5 a § 11 zákona č.17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení neskorších predpisov (ďalej „**zákon o ŽP**") a v súlade s § 29 ods. 3 a prílohy č. 10 (II. bod, položka 4) EIA zákona vyhodnotiť, či územie Obce Rakovo spolu s dotknutým územím Obce Príbovce, nepresiahne už mieru únosného zaťaženia tohto územia, predovšetkým vzhľadom na:

(i) celkovú zastavanú plochu územia, na ktorom má byť postavené LC LIDL Rakovo v porovnaní s aktuálne zastavaným územím v Obci Rakovo a v Obci Príbovce;

(ii) navrhovanú výšku stavebných objektov na tomto území;

(iii) pôvodný účel celého tohto územia ako územia určeného pre poľnohospodárske účely;

(iv) rozsahu plochy trvalého trávneho porastu a poľnohospodárskej pôdy, ktorá má byť trvalo vyňatá z poľnohospodárskeho pôdneho fondu,

(v) predpokladané negatívne dopady jednotlivých prevádzok, vrátane hluku a znečistenia ovzdušia, ktoré sa majú realizovať v LC LIDL Rakovo.

Som hlboko presvedčený o tom, že táto miera únosnosti už je v tomto prípade presiahnutá, keď by výstavba a prevádzka LC LIDL Rakovo obrala súčasných obyvateľov oboch obcí o pohodu a kvalitu života a v podstate by odštartovala postupnú degradáciu týchto obcí. OUM mal tieto skutočnosti riadne zistiť a vyhodnotiť. Keby tak urobil, musel by jednoznačne dospieť k záveru, že únosnosť tohto územia by bola LC LIDL Rakovo úplne vyčerpaná, až prečerpaná, a tak by musel dospieť aj k záveru, že posúdenie jeho vplyvu na životné prostredie podlieha plnohodnotnému vyhodnoteniu podľa EIA zákona.

c) Hluková štúdia

Hluková štúdia pre stavbu „LOGISTICKÉ CENTRUM LIDL - Rakovo" vypracovanej Ing. Petrom Palkom, PhD. a pánom Jánom Sliackym (ďalej „**Hluková štúdia**") na str. 2 uvádza:

*Na základe vykonanej predikcie akustických pomerov v záujmovom území od emisie hluku z mobilných zdrojov pozemnej cestnej dopravy a stacionárnych zdrojov, **ktoré súvisia iba od činnosti projektu „LOGISTICKÉ CENTRUM LIDL - Rakovo", Variant A**, pre denný, večerný a nočný čas konštatujeme, že podľa limitov prípustných hodnôt (PH) hluku z iných zdrojov pre kategóriu územia II. a III., vo vonkajšom prostredí obytných budov*

pre denný čas PH nie je prekročená v bodoch V1 až V19 [1] [2]

pre večerný čas PH nie je prekročená V1 až V19 [1] [2]

pre nočný čas PH nie je prekročená V1 až V19 [1] [2]

1 konštatovanie platí za predpokladu dodržania prognózovaného objemu a rýchlostí dopravy určeného zadávateľom úlohy (Tab. 2.2) a za podmienky dodržania hodnoty akustických veličín stacionárnych zdrojov hluku (Tab. 2.4),

2 konštatovanie platí za podmienky aplikácie protihlukovej clony (PHC) v celkovej výške 4,0 m (pozdĺž západnej hranica), vo výške 3,5 m (pozdĺž severnej hranice) a vo výške 4,0 m (južná hranica) projektu „LOGISTICKÉ CENTRUM LIDL - Rakovo" viď. str. 11/25 a 12/25"

Z Hlukovej štúdie teda jednoznačne vyplýva, že prípustné hodnoty hluku súvisiace s LC LIDL Rakovo budú v obytných zónach Obce Rakovo aj Obce Príbovce v skutočnosti prekročené v denných, večerných aj nočných hodinách. Tieto hodnoty by pritom mohli byť prekročené oveľa viac a oveľa častejšie, ak by OUM nevychádzal len s denným rozložením pohybu nákladných a osobných vozidiel, ale takto poskytnuté podklady by kriticky vyhodnotil, napríklad aj kontrolou pohybu nákladných vozidiel navrhovateľa v jeho ostatných logistických centrách, prípadne porovnaním pohybu týchto vozidiel aj s inými logistickými centrami.

Aby prekračované hodnoty neboli prekročené, treba postaviť obrovské protihlukové steny. Len ich samotné rozmery a parametre potvrdzujú, aký veľký problém v skutočnosti tento hluk pre obyvateľov predstavuje. Tento problém môže byť v skutočnosti oveľa väčší. To by sa však zistilo až meraním skutočných hodnôt hluku po začatí prevádzky LC LIDL Rakovo.

Podľa 25. podmienky uvedenej na str. 3 Napadnutého rozhodnutia v zmysle § 29 ods. 13 EIA zákona je navrhovateľ povinný vybudovať protihlukovú clonu zo západnej strany logistického centra v dĺžke **500 m a výške 4 m**, zo severnej strany **v dĺžke do 100 m a výške 3,5 m, z juhu vo výške 4 m.** Ide o enormné protihlukové clony – ktoré vyplývajú z rozmerov samotného LC LIDL Rakovo. Na základe meraní skutočných hodnôt hluku v reálne prevádzke pritom môžu byť rozmery týchto clôn nedostatočné a nemožno vylúčiť potrebu ich ďalšieho zväčšenia.

OUM súčasne v tejto podmienke ponechal na zvážení navrhovateľa, či tieto protihlukové clony vybuduje aj kombináciou zeleného valu so vzrastlou zeleňou a vhodného pohltivého elementu steny.

OUM pritom lem mechanicky prevzal návrh týchto protihlukových clôn, ponechal navrhovateľov takmer voľnú ruku a už vôbec nevyhodnotil dopad týchto samotných stavieb na životné prostredie, vrátane krajinnej scenérie, t.j. či nebudú mať ďalší negatívny vplyv na životné prostredie, vrátane krajinnej scenérie, a migráciu živočíchov.

Aj ony totiž krajinnú scenériu v konečnom dôsledku ďalej narušia. Nemožno preto posudzovať len jednu stránku dopadov navrhovanej činnosti, uložiť opatrenia na ich zníženie a súčasne rezignovať na celkové vyhodnotenie tohto opatrenia v kontexte s inými opatreniami zameranými na zníženie ďalších kategórií dopadov na životné prostredie.

Hluková štúdia však cudne mlčí o predpokladaných hladinách hluku bez hlukových clôn pri samotnej výstavbe LC LIDL Rakovo, keď len na str. 7 popisuje legislatívne požiadavky. Ani Napadnuté rozhodnutie tak neobsahuje žiadnu podmienku týkajúcu sa zníženia hladín hluku pri výstavbe LC LIDL Rakovo, napriek tomu, že táto výstavba bude trvať niekoľko mesiacov.

OUM zároveň vôbec nevzal do úvahy možný ďalší rozvoj Obce Rakovo a Obce Príbovce, vrátane navrhovaných obytných zón v Obci Rakovo podľa aktuálne platného územného plánu Obce Rakovo.

Napokon OUM nevzal do úvahy ani dlhodobý a trvalý vplyv zdrojov hluku a navrhnutých protihlukových clôn nielen na fyzické, ale tiež na psychické zdravie obyvateľov Obce Rakovo a Obce Príbovce, v kontexte iných vplyvov LC LIDL Rakovo, vrátane (i) trvalej 24/7 prevádzky tohto centra a pohybu nákladných automobilov a (ii) tiež znečistenia z toho vyplývajúceho.

OUM tak nedostatočne vyhodnotil skutkový stav a porušil tak aj z tohto dôvodu zásadu materiálnej pravdy.

d) Rozptylová štúdia

Podľa tabuľky č. 11 na str. 14 rozptylovej štúdie vypracovanej RNDr. Ivanom Pirmanom a Ing. Marianou Kohútovou dňa 13.8.2021 (ďalej „**RŠ**") budú dosiahnutých 80 % limitu pre PM10 za 24h a 50 % limitu pre PM10 za jeden rok.

Juraj Lipka,

Takéto významné dosiahnutie 80%, resp. 50 % limitu znamená z dlhodobého hľadiska významné riziko pre toto územie a významné zdravotné riziko pre jeho obyvateľov, ktorý OUM v zisťovacom konaní a vo svojom Napadnutom rozhodnutí nedostatočne vyhodnotil.

OUM sa tak ani v podmienkach tomuto riziku nevenoval a preto ho ani nijako „neošetril" v niektorej z podmienok.

e) Ohrozenie obytnej zóny v Obci Rakovo aj v Obci Príbovce

Pre potreby procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie vypracoval v auguste 2021 Ing. Oliver Bartoň, ako odborne spôsobilá osoba na úseku civilnej ochrany a prevencie závažných priemyselných havárií, „*Vyhodnotenie oblasti ohrozenia pri úniku nebezpečných chemických látok*" ďalej „**Vyhodnotenie**").

V prevádzke LC LIDL Rakovo boli identifikované niektoré nebezpečné látky a prípravky, ktoré svojimi vlastnosťami **pri možnom porušení štandardu priamo vplývajú na zdravie a životy osôb, životné prostredie a majetok.** Sú uvedené nižšie: - Chladivo R717 – Amoniak (čpavok) v množstve 1,090 t – horľavý a toxický plyn, skvapalnený plyn; - Antifrogen L (35 %) – v množstve 7 m3, horľavá kvapalina III. triedy, kvapalina; - Antifrogen L (60 %) – v množstve 10 m3, kvapalina; - Motorová nafta – 124,42 t, kvapalina.

Podľa záverov vyššie uvedeného Vyhodnotenia, a to na základe *vykonaného konzervatívneho hodnotenia* a po *zohľadnení navrhovaných stavebno-technických opatrení navrhovanej stavby* pre daný stupeň projektovej dokumentácie bude možné pre spracovanie Plánu ochrany zamestnancov stanoviť pre prípad úniku amoniaku na voľnom priestranstve bezpečnostné zóny nasledovne:

Doporučená zóna pre priame ohrozenie života: **51 m (toxicita)**

Doporučená zóna pre ohrozenie života a zdravia: **179 m (ERPG -3)**

Doporučená zóna pre ohrozenie života a zdravia: **367 m (IDLH).**

Z vyššie uvedených záverov Vyhodnotenia však súčasne jednoznačne vyplýva, že týmto rizikom ohrozenia života a zdravia bude priamo ohrozená väčšina obyvateľov Obce Rakovo aj Obce Príbovce. OUM sa však so závermi Vyhodnotenia nijako nevysporiadal a už vôbec ich tak nereflektoval do podmienok, ktoré majú eliminovať alebo zmierniť vplyv LC LIDL Rakovo na životné prostredie podľa § 29 ods. 13 EIA zákona. Svojou povahou pritom ide o zásadné riziko pre životy a zdravie obyvateľov dotknutých obcí.

V tomto prípade tak OUM rozhodol na základe skutkového stavu, ktorý je v priamom rozpore s administratívnym spisom, ktoré súčasťou je aj Vyhodnotenie.

f) Zvýšenie okolitej teploty

Podľa „*Simulácie povrchovej teploty – Rakovo*" vypracovanej autorským kolektívom pod vedením Prof. Mgr. Jaroslava Hofierku, PhD. bude mať LC LIDL Rakovo dopad na vyššie teploty povrchu, keďže namiesto ornej pôdy s rastlinstvom pôjde o budovy, ktoré majú prirodzenú tendenciu sa prehrievať.

Naviac je podľa vyššie uvedenej simulácie preukázané, že „*za extrémnych meteorologických situácií (bezoblačná obloha a vysoká teplota vzduchu), bude dochádzať k prehrievaniu budovy a jej okolia v porovnaní s pôvodným stavom zhruba o 10 – 15 C°*". Tento predpoklad pritom platí aj v prípade použitia stavebných materiálov svetlých farieb (strecha, betónové tvárnice), s prirodzene vyšším albedom.

Autori tejto simulácie pritom tvrdia, že:

(i) pôjde o relatívne krátke, letné obdobie s vysokým slnečným žiarením a vysokou teplotou vzduchu; a

(ii) uvedené situácie môžu mať dopad nielen na okolie, ale aj ekonomický dopad z hľadiska prevádzky budovy, keďže vyžaduje primeranú klimatizáciu priestorov.

Podľa str. 17 sprievodnej správy k návrhu aktuálne platného územného plánu Obce Rakovo vypracovanej Ing. arch. Petrom Nezvalom, autorizovaným architektom, dosahuje priemerná teplota v mesiaci júl pre územie Turčianskej kotliny podľa Šťastný a kol. (Atlas krajiny SR, 2002) za roky 1961 až 1990 16 až 18 °C, na okrajoch 14 až 16 °C. V údolných častiach sa počet vyskytujúcich letných dní pohybuje okolo **30 až 40 dní.** Tieto údaje už nie sú aktuálne a treba pracovať s úplne čerstvými dátami, ktoré sú použiteľné aj pre dotknuté územie. Keďže klimatická zmena dopadá aj na Slovensko, vrátane Turčianskej záhradky, možno predpokladať, že počet dní s extrémnym počasím, vrátane letných dní, bude na dotknutom území narastať. Aj s ohľadom na tieto už neaktuálne údaje citované v sprievodnej správe však treba aj na dotknutom území so značným výskytom letných dní a tým pádom aj s prehrievaním okolia LC LIDL Rakovo.

Tvrdenie autorského kolektívu *„Simulácie povrchovej teploty – Rakovo"* o tom, že k prehrievaniu okolia LC LIDL Rakovo o 10 – 15 C° bude dochádzať len počas relatívne krátkeho letného obdobia s vysokým slnečným žiarením a vysokou teplotou vzduchu, tak bohužiaľ zostáva len nepodloženým tvrdením.

Súčasne autorský kolektív potvrdzuje, že toto ohrievanie môže mať dopad na okolie a súčasne dopad na na LC LIDL Rakovo, ktoré bude musieť svoje priestory v letných mesiacoch intenzívne ochladzovať klimatizáciou.

Na základe vyššie uvedených zistení bol OUM povinný zistiť skutočný predpokladaný dopad prevádzky LC LIDL Rakovo na okolie, predovšetkým na najbližšie rodinné domy a na ich obyvateľov, a tieto zistenia vziať do úvahy pri rozhodovaní o tom, či LD LIDL Rakovo bude alebo nebude podliehať plnohodnotnému zisťovaniu podľa EIA zákona.

Vzhľadom na moje vyššie uvedené argumenty je tak aj 15. podmienka na str. 3 Napadnutého rozhodnutia nedostatočná, pretože sa neopiera o riadne zistený skutkový stav. Táto podmienka to dokazuje aj svojou formuláciou, keď cieli len *na zníženie* a nie *na odstránenie* vytvorenia lokálneho tepelného ostrova LC LIDL Rakovo. Aj keby takéto odstránenie nebolo objektívne možné, ak OUm riadne tento efekt nezistí a tým pádom ani nevyhodnotí, nemôže ani určiť primerané podmienky na jeho elimináciu, resp. významné zníženie.

Naviac OUM opätovne ponecháva voľnú ruku navrhovateľovi, keď bude na jeho uvážení a rozhodnutí, či sa využije zeleň, resp. aj zelené strechy alebo nie. V tomto ohľade, aj na základe princípu predbežnej opatrnosti podľa § 13 zákona o ŽP, mal byť OUM razantnejší a takúto podmienku priamo navrhovateľovi uložiť.

g) Trvalý trávny porast

Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Martin bol vypracovaný Slovenskou agentúrou životného prostredia a schválený OUM rozhodnutím číslo: OU-MT-OSZP-2015/4395-Muzo dňa 1. júla 2015 (ďalej „**RUSES Martin**") a zverejnený na jeho webovom sídle.

Podľa tabuľky 50 v textovej časti RUSES Okresu Martin na str. 132 a str. 133 je pritom ekologická stabilita Obce Príbovce je pritom nízka (má hodnotu 1,4) a Obce Rakovo stredná (má hodnotu 1,7). Aj na základe týchto skutočností mal OUM vyhodnotiť vplyv LC LIDL Rakovo na životné prostredie a takisto vyhodnotiť vhodnosť a primeranosť navrhnutých zmierňujúcich opatrení. S pravdepodobnosťou hraničiacou s istotou sa totiž po výstavbe LC LIDL Rakovo, napriek výsadbe stromov a zelene podľa 3. a 26. podmienky uvedených na str. 2. a na 3. str. Napadnutého rozhodnutia, prepade ekologická stabilita týchto obcí do pásma veľmi nízkej ekologickej stability.

Navrhovateľ argumentuje a OUM túto argumentáciu akceptoval, keď na str. 21 a na str. 22 Napadnutého rozhodnutia uvádza:

„4. Plánované LC je situované do čiastočne zastavaného územia (pôvodný areál Eastwood) a na trvalý trávnatý porast. Územie pre LC nezasahuje do ÚSES. V zámere boli navrhnuté riešenia a opatrenia v kap. IV. bod 10, ktoré zmiernia vplyv záberu trvalého trávnatého porastu (výsadba zelene, zvislá zeleň, zeleň na parkovisku). Plánovaná plocha pre LC sa nachádza v území, kde platí 1. stupeň ochrany v

zmysle zákona č. 543/2002 Z. z., nezasahuje do chránených území, ani prvkov ÚSES, nevyskytujú sa tu chránené druhy živočíchov a rastlín."

„18. Výstavba LC sa bude realizovať čiastočne na zastavanej ploche a na ploche vedenej v katastri nehnuteľností ako trvalý trávnatý porast (BPEJ 0733065/7.tr.kvality). Záber ornej pôdy nebude. Podľa zákona č. 220/2004 Z. z. je potrebné chrániť najkvalitnejšiu pôdu v katastrálnom území. Podľa Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z. z. v katastrálnom území Rakovo sú to poľnohospodárske pôdy nasledovných BPEJ: 0711002, 0720013, 0720043, 0729002, 0729003, 0763002."

OUM ďalej na str. 30 Napadnutého rozhodnutia uvádza:

„K bodu 2: Realizáciou zámeru nebudú dotknuté záujmy ochrany prírody, do riešeného územia nezasahuje žiadne chránené územie, resp. ochranné pásmo prvkov národnej príp. európskej sústavy chránených území. V zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov tu platí 1. stupeň ochrany. Podotýkame, že dotknutý orgán Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja k predmetnému zámeru nevzniesol pripomienky."

Na úvod je nevyhnutné uviesť, že územný systém ekologickej stability v zmysle § 2 ods. 2 písm. a) ZoPaK je taká celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho alebo miestneho významu.

Podľa § 2 ods. 2 písm. f) ZoPaK je interakčným prvkom určitý ekosystém, jeho prvok alebo skupina ekosystémov, *najmä trvalá trávna plocha*, močiar, porast, jazero, prepojený na biocentrá a biokoridory, ktorý *zabezpečuje ich priaznivé pôsobenie na okolité časti krajiny pozmenenej alebo narušenej človekom.*

Dotknuté pozemky s trvalým trávnym porastom, na ktorom by malo byť vybudované LC LIDL Rakovo, sú tak jednoznačne interakčným prvkom tvoriacim územný systém ekologickej stability. Vyššie uvedené konštatovanie OUM je tak vecne nesprávne.

OUM zároveň vôbec nezisťoval, či trvalý trávny porast a pozemky, na ktorých rastie, súčasne nepredstavuje významný krajinný prvok podľa § 2 ods. 2 písm. c) ZoPaK. Významným krajinným prvkom je taká časť územia, ktorá utvára charakteristický vzhľad krajiny alebo prispieva k jej ekologickej stabilite, najmä les, rašelinisko, brehový porast, jazero, mokraď, rieka, bralo, tiesňava, kamenné more, pieskový presyp, park, aleja, remíza. Som presvedčený o tom, že za daných okolností tieto pozemky takýmto prvkom sú – a to nielen z hľadiska (i) ochrany prírody a prispievaniu k ekologickej stabilite územia v Obci Rakovo a v Obci Príbovce, ale tiež z hľadiska (ii) ochranny krajinného rázu (viz. písm. a) vyššie).

Dotknuté pozemky prispievajú a tvoria nevyhnutný predpoklad pre (i) ekologickú stabilitu Obce Rakovo aj Obce Príbovce a (ii) súčasne zo širšieho pohľadu prepájajú lokality NATURA 2000 SKUEV0382 Turiec a Blatnický potok, ktoré sa nachádzajú v blízkosti posudzovaného dotknutého územia.

Samy osebe však takúto ekologickú stability nezabezpečia. Na to je potrebné prijať ďalšie účinné opatrenia podľa RUSES Martin s cieľom zvýšiť ekologickú stabilitu Obce Rakovo i Obce Príbovce, ktorá je v súčasnosti hlboko pod priemerným koeficientom ekologickej stability pre okres Martin. Ten je 2,297 (viz. str. 133 RUSES Martin).

OUM pritom na str. 11 Napadnutého rozhodnutia uvádza:

„Vypúšťaním vôd z povrchového odtoku (aj doterajším regulovaným vypúšťaním dažďových vôd, ktoré v čase nedokážu vsiaknuť do podložia), bude ovplyvňovaný regionálny biotop Blatnického potoka a SKUEV 0382 Turiec a Blatnický potok."

Napriek vyššie uvedenému zisteniu však OUM s týmto zistením nijako nepracuje a ani nijako neodôvodňuje, prečo neboli na základe týchto zistení uložené podmienky na elimináciu/zmiernenie tohto vplyvu, resp. ani nevysvetľuje, prečo žiadna ďalšia podmienka nie je potrebná.

Moderným trendom pri ochrane prírody a krajiny je v súčasnosti prepájanie jednotlivých chránených území tak, aby sa ochránila alebo zvýšila celková ekologická stabilita. V slovenských podmienkach by to tak znamenalo prepájanie jednotlivých národných parkov a chránených území a posilnenie a účinná ochrana už existujúcich chránených území, vrátane lokalít patriacich medzi lokality NATURA 2000. Povolenie realizácie LIDL LC Rakovo je v ostrom protiklade s týmto trendom, keď namiesto zvýšenia ekologickej stability a prepájania týchto území sa vytvorí taký bariérový prvok, ktorý ekologickú stabilitu výrazne zníži.

OUM súčasne pristupuje k dotknutému územiu takmer ako k prírodne a krajinársky bezcennej lokalite, ktorej využitie ako sklad a súčasť priemyselnej zóny vdýchne tomuto územiu druhý dych. V tejto súvislosti si dovoľujem upozorniť, že územie celej Slovenskej republiky je podľa § 12 ZoPaK chránené prvým stupňom ochrany.

Podľa § 3 ods. 1 ZoPaK3 je každý povinný chrániť prírodu a krajinu pred ohrozovaním, poškodzovaním a ničením a starať sa podľa svojich možností o jej zložky a prvky na účel ich zachovania a ochrany, zlepšovania stavu životného prostredia *a vytvárania a udržiavania územného systému ekologickej stability. Podľa § 3 ods. 3 ZoPaK* je *vytváranie a udržiavanie* územného systému ekologickej stability verejným záujmom.

Zároveň možno podľa § 3 ods. 2 ZoPaK užívať významný krajinný prvok len takým spôsobom, aby nebol narušený jeho stav a nedošlo k ohrozeniu alebo k oslabeniu jeho ekologickostabilizačnej funkcie.

OUM ani iné dotknuté orgány však vyššie uvedené právne normy vôbec neaplikovali, resp. neinterpretovali ich správne. Z tohto dôvodu tak ani riadne nezistili s nevyhodnotili skutkový stav a tým pádom ani nemohli určiť žiadne účinné podmienky.

Napokon treba uviesť, že skutočnosť aktuálneho nevyužívania dotknutých pozemkov pre poľnohospodárske účely (napr. pasenie dobytka) ešte neznamená, že by v budúcnosti opätovne na takýto účel nemali byť využívané. Postavením a prevádzkou LC LIDL Rakovo však takúto možnosť budúce generácie trvalo stratia. Ochrana poľnohospodárskej pôdy, vrátane trvalých trávnych porastov, musí byť skutočne účinná a nielen papierová, keď sú to práve tieto pozemky ktorých význam je pre ekologickú stabilitu podceňovaný a prehliadaný.

h) Nevyhodnotenie vplyvov LC LIDL Rakovo na psychické zdravie obyvateľov Obce Rakovo a Obce Príbovce

OUM síce vyhodnotil jednotlivé pravdepodobné vplyvy hluku a znečistenia na obyvateľov, nevyhodnotil však tieto dopady kumulatívne a komplexne a úplne ignoroval vplyv LC LIDL Rakovo na psychické (duševné) zdravie obyvateľov pôsobením hneď viacerých významne negatívnych stresových faktorov.

Vplyv stresových faktorov, ktoré navrhovaná činnosť vytvára, na kvalitu duševného zdravia obyvateľov dotknutých obcí, bol pritom OUM riadne zistiť a vyhodnotiť. Takými stresovým faktormi je už samotná výstavba a následná prevádzka LC LIDL Rakovo, hluk a znečistenie, možnosť priemyselnej havárie, devastácia krajinnej scenérie a z toho vyplývajúce zníženie životnej pohody a kvality bývania v dotknutom území.

Podľa § 3 písm. a) ZoPaK je pritom vplyvom na životné prostredie akýkoľvek priamy alebo nepriamy vplyv na životné prostredie vrátane vplyvu na zdravie ľudí. Ide tak opätovne o zásadnú vadu Napadnutého rozhodnutia, keďže OUM dopad LC LIDL Rakovo na duševné zdravie obyvateľov Obce Rakovo a Obce Príbovce vôbec nezisťoval.

Juraj Lipka

7. **Nesprávne právne posúdenie veci**

Keďže OUM riadne nezistil skutkový stav a porušil tak zásadu materiálnej pravdy, nevyhnutne dospel k nesprávnemu právnemu záveru.

Súčasne nesprávne vyhodnotil celkový počet parkovacích miest, keď mal vziať do úvahy ich skutočný charakter. 105 parkovacích miest pre nákladné automobily totiž zodpovedá 415 parkovacích miestam pre osobné automobily. V súlade (i) so zásadou predbežnej opatrnosti, (ii) možnosťou ďalšieho rozširovania tohto logistického centra v budúcnosti navrhovateľom, podobne ako sa to stalo v prípade jeho logistického centra v Seredi, (iii) obrovskou rozlohou LC LIDL Rakovo v porovnaní so súčasným zastavaným územím v Obci Rakovo a v Obci Príbovce a tiež (iv) celkovými vplyvmi na krajinnú scenériu a na psychické zdravie obyvateľov týchto obcí, tak mal OUM rozhodnúť, že LC LIDL Rakovo podlieha plnohodnotnému posudzovaniu podľa EIA zákona.

8. **Podstatné porušenie ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, spočívajúce v tom, že OUM neidentifikoval a následne nepribral do konania všetkých známych účastníkov konania v rozpore s § 14 ods. 1 v spojení s § 18 ods. 3 správneho poriadku, resp. zverejnená verejná vyhláška neobsahovala všetkých známych účastníkov tohto konania, konkrétne minimálne (i) vlastníkov rodinných domov RD č. 278, RD č. 279 a 277, a ani (ii) ostatných týchto účastníkov konania neidentifikovala ako „vlastníkov susedných stavieb v Obci Rakovo a v Obci Príbovce".**

Takéto opomenutie malo za následok vydanie nezákonného Napadnutého rozhodnutia, pretože títo opomenutí účastníci nemali možnosť účinne hájiť svoje hmotnoprávne a procesné práva. Za takýchto opomenutých účastníkov treba považovať vlastníkov všetkých susedných stavieb, a to analogicky ako je to podľa definície § 139 ods. 2 písm. b) stavebného zákona, t.j. vlastníci stavieb na takom pozemku, ktorý síce nemá spoločnú hranicu s pozemkami, o ktoré v konaní podľa EIA zákona ide, ale ich užívanie môže byť navrhovanou stavbou LC LIDL Rakovo dotknuté.

Účastníkmi zisťovacieho konania podľa EIA zákona musia byť okrem (i) navrhovateľa a (ii) členov dotknutej verejnosti, ktorí sa do nej prihlásili postupom podľa § 24 ods. 3 alebo ods. 4 EIA zákona, aj (iii) iné fyzické osoby, ktorých subjektívne hmotné práva môžu byť (i) *materiálne* alebo (ii) *právne* záverečným stanoviskom priamo dotknuté.

Na tomto mieste je vhodné citovať z publikácie uznávaných autorov *Potásch, P., Hašanová, J., Vallová, J., Milučký, J., Medžová, D. Správny poriadok. Komentár. 3. vydanie. Praha: C.H. Beck, 2019, s. 624, str. 119 (ďalej „Komentár k správnemu poriadku"):*

V zmysle princípu legitímnej ochrany účastníkom konania je aj ten, koho práva, právom chránené záujmy a povinnosti môžu byť správnym konaním priamo dotknuté. Tieto osoby sú účastníkom konania nie z titulu, že podali návrh na začatie správneho konania, ale z dôvodu, že návrh podaný niekým iným môže mať priamy (reálny, preukázateľný) vplyv na ich záujmy. Uvedeným osobám sa status účastníkov konania nemôže odňať. Ak sa totiž preukáže, že ich záujmy môžu byť priamo dotknuté, tieto osoby sú účastníkmi konania. V tejto súvislosti dodávame, že na vznik účastníctva stačí *„možnosť"* zásahu do ich záujmov. *Tie by však mali byť vnímané objektívne a na legitímnej báze. Na druhej strane „priamo" dotknuté je potrebné interpretovať nie v materiálnom zmysle, ale v zmysle právnom, pretože podmienkou účastníctva je, aby došlo k ovplyvneniu právneho postavenia tejto osoby. Potvrdzuje to napr. rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu ČR, č.k. 7 As 30/2004-81: „Vlastníci pozemku, na němž je umístěna čerpací stanice, nemohou být účastníky stavebního řízení týkajícího se výstavby nové čerpací stanice umístěné na pozemích značeně vzdálených (oddělených místní komunikací a dalšími nejméně dvěma pozemkovými parcelami), dovozujíli své účastenství pouze ze skutečnosti, že její výstavbou bude ohroženo jejich podnikání."*

Priamym vplyvom budeme rozumieť aj také situácie, kde napríklad medzi objektmi nemusí existovať blízkosť a, naopak, v niektorých prípadoch aj od seba vzdialené objekty môžu zakladať „priamy vplyv".

Priamo dotknuté môžu byť materiálne najmä tieto ich subjektívne hmotné práva (a právom chránené záujmy) ako konkrétnych *fyzických osôb žijúcich a vlastniacich rodinné domy na území*, v ktorom, resp. v jeho bezprostrednej blízkosti, má byť postavené a prevádzkované LC LIDL Rakovo:

(i) právo na priaznivé životné prostredie podľa čl. 44 ods. 1, pretože bude priamo *materiálne dotknuté/zasiahnuté* ich samotné bezprostredné životné prostredie, a to radikálnou zmenou krajinnej scenérie, výrubom stromov, zmenou pôdnych podmienok, samotnou výstavbou, hlukom;

(ii) vlastnícke právo podľa § 20 ods. 1, predovšetkým právo na pokojné užívanie rodinných domov, pretože sa *radikálne* zmení využitie susedných pozemkov, pričom ide *o radikálnu a zásadnú zmenu* využitia pozemkov *z doterajšej poľnohospodárskej pôdy na zastavané územie a nárastom počtu automobilov v ich susedstve a ich intenzívnou prevádzkou;*

(iii) právo na súkromný život podľa § 19 ods. 2 i právo na súkromie podľa čl. 16 ods. 1 Ústavy SR, a to radikálnou zmenou využitia pozemkov ležiacich v susedstve ich rodinných domov spojenú s intenzívnou prevádzkou osobných i nákladných automobilov;

(iv) právo na ochranu zdravia podľa čl. 40 Ústavy SR, v rozsahu, v akom by tieto hodnoty a záujmy neboli už súčasťou práva na priaznivé životné prostredie.

Podľa § 24 ods. 2 prvej vety EIA zákona má dotknutá verejnosť postavenie účastníka v konaniach uvedených v tretej časti EIA zákona a následne postavenie účastníka v povoľovacom konaní k navrhovanej činnosti alebo jej zmene, ak uplatní postup podľa § 24 ods. 3 alebo ods. 4, ak jej účasť v konaní už nevyplýva z § 14 ods. 1 správneho poriadku.

Podľa § 3 písm. s) EIA zákona dotknutá verejnosť je verejnosť, ktorá je (i) *dotknutá* alebo (ii) *pravdepodobne dotknutá* konaním týkajúcim sa životného prostredia, alebo (iii) *má záujem na takomto konaní.*

Podľa § 24 ods. 2 druhej vety EIA zákona právo dotknutej verejnosti na priaznivé životné prostredie, ktorá prejavila záujem na navrhovanej činnosti alebo jej zmene postupom podľa § 24 ods. 3 alebo ods. 4 EIA zákona, môže byť *povolením navrhovanej činnosti alebo jej zmeny alebo následnou realizáciou navrhovanej činnosti alebo jej zmeny priamo dotknuté.*

Z vyššie citovaných ustanovení EIA zákona možno dospieť k nasledujúcim právnym záverom:

(i) EIA zákon predpokladá, že dotknutá verejnosť – ako kategória širokej verejnosti, ktorá sa z nej vyčlenila prihlásením do EIA konania - má minimálne záujem na EIA konaní a maximálne je EIA konaním *dotknutá* (pričom strednou hodnotou je *pravdepodobný vplyv* EIA konania na ňu);

(ii) *povolením (vydaným v povoľovacom konaní) týkajúcim sa navrhovanej činnosti alebo jej zmeny alebo následnou realizáciou navrhovanej činnosti alebo jej zmeny je dotknutá verejnosť priamo dotknutá na svojom práve na priaznivé životné prostredie.*

Medzi týmito mantinelmi (i) „vplyvu" a (ii) „priameho vplyvu" sa nachádzajú aj vlastníci rodinných domov v Obci Príbovce a v Obci Rakovo, resp. obyvatelia týchto obcí. Ich právo na priaznivé životné prostredie podľa čl. 44 ods. 1 Ústavy SR môže byť určite Napadnutým rozhodnutím *priamo materiálne dotknuté.*

Napadnuté rozhodnutie totiž nie je len (i) záväzným podkladom pre povoľovacie konania a (ii) novokonštituovaným oprávnením navrhovateľa podať návrhy na začatie príslušných povoľovacích konaní podľa § 29 ods. 12 EIA zákona, ale (iii) predovšetkým je tiež špeciálnym povolením, tzv. povolením *sui generis podľa § 29 ods. 13 EIA zákona*, pretože obsahuje aj podmienky, ktoré eliminujú alebo zmierňujú vplyv na životné prostredie.

Juraj Lipka,

Ak teda Napadnutým rozhodnutím OUM súhlasí s realizáciou výstavby a prevádzky LC LIDL Rakovo, nevyhnutne tým aj aprobuje a súhlasí so zásahmi do (bezprostredného) životného prostredia vlastníkov rodinných domov v Obci Príbovce a v Obci Rakovo, keď sa výstavbou i prevádzkou ich životné prostredie sťažovateľov radikálne zmení, a to zmení k horšiemu.

Napadnuté rozhodnutie určite *materiálne* zasiahne do ich práva na priaznivé životné prostredie a do ďalších vyššie uvedených práv, resp. má potenciál do týchto ich práv zasiahnuť/dotknúť sa ich *materiálne*. Tento vplyv nie je len vplyv priamy v zmysle *priameho materiálneho vplyvu*, ale je aj priamy v zmysle *priameho právneho vplyvu*.

Prvkami konkrétneho *právneho vzťahu tvoriace jeho štruktúru* sú:

a) *subjekty právneho vzťahu* – t.j. účastníci a možní účastníci právneho vzťahu, ktorí majú právnu subjektivitu. V tomto prípade sú nimi okrem navrhovateľa, členov dotknutej verejnosti aj títo vlastníci rodinných domov;

b) *objekt právneho vzťahu* – veci, hodnoty, správanie alebo výsledky tvorivej duševnej činnosti, vzhľadom na ktoré subjekty vstupujú do právneho vzťahu, z ktorého nadobúdajú, menia alebo rušia vzájomné oprávnenia a povinnosti. V tomto prípade je ním dotknuté územie, na ktorom má byť vybudované LC LIDL Rakovo, a takisto životné prostredie a jeho zložky, na ktoré má výstavba a prevádzka LC LIDL Rakovo dopad;

c) *obsah právneho vzťahu*, ktorý predstavuje konkrétne vzájomné oprávnenia a povinnosti subjektov v právnom vzťahu;

(viz. napríklad Ottová, E.: *Teória práva*. Heuréka, Bratislava, 2006).

Podmienkou vzniku, zmeny alebo zániku právneho vzťahu je pritom Napadnuté rozhodnutie ako právna skutočnosť. Z Napadnutého rozhodnutia vyplýva pre navrhovateľa (i) subjektívne oprávnenie niečo vykonať (facere), konkrétne (i) *realizovať výstavbu LC LIDL Rakovo* za súčasného splnenia podmienok a opatrení uvedených v ňom uvedených v súlade s § 29 ods. 12 a ods. 13 EIA zákona, (ii) subjektívne oprávnenie *podať návrhy na začatie nadväzných povoľovacích konaní podľa § 29 ods. 12 EIA zákona a tiež (iii) povinnosť* navrhovateľa podľa § 29 ods. 12 EIA zákona zabezpečiť súlad ním predkladaného návrhu na začatie povoľovacieho konania k navrhovanej činnosti s EIA zákonom a so záverečným stanoviskom a jeho podmienkami.

Týmto subjektívnym oprávneniam navrhovateľa súčasne zodpovedá *subjektívna povinnosť vlastníkov rodinných domov strpieť (pati) zásah navrhovateľa do ich konkrétneho a bezprostredného životného prostredia.*

Na základe vyššie uvedenej analýzy je evidentné, že Napadnuté rozhodnutie sa priamo dotkne aj *právneho postavenia týchto vlastníkov*, keď sa aj *právne priamo dotkne* ich práva na priaznivé životné prostredie.

Takýto výklad je v súlade s prístupom, ktorý zvolil Ústavný súd vo svojom Náleze I. ÚS 154/05-64 z 28. februára 2006 (viz. str. 32 a 33 Nálezu).

Proti tejto analýze možno vzniesť protiargument, že povinnosť *strpieť výkon* oprávnení navrhovateľa majú aj všetci členovia dotknutej verejnosti a preto len strpenie (*pati*) výkonu týchto oprávnení nevyčleňuje sťažovateľov dostatočne a individuálne v porovnaní s dotknutou verejnosťou a nemení tak ich *právne postavenie* v porovnaní so stavom pred vydaním záverečného stanoviska. Proti takto formulovanej námietke možno uviesť tieto argumenty:

(i) na rozdiel od dotknutej verejnosti, ktorá nevlastní žiadne pozemky a rodinné domy ani nežije na území, na ktorom má byť LC LIDL Rakovo vybudované a prevádzkované, resp. v bezprostrednej blízkosti, vlastníci týchto rodinných domov takého spojenie s dotknutým územím majú a preto je *miera ich povinnosti* strpieť výkon oprávnení navrhovateľa oveľa vyššia, väčšia a intenzívnejšia;

(ii) v drvivej väčšine prípadov sú účastníci správneho konania, predovšetkým EIA konania a územnom a stavebnom konaní podľa stavebného zákona, odlišní od navrhovateľa (žiadateľa), povinní strpieť výkon oprávnenia navrhovateľa. Povinnosť týchto iných účastníkov niečo dať (dare), konať (facere), zdržať sa konania (non facere, omittere) sú výnimočné a nie sú typické pre EIA konanie a konania podľa stavebného zákona. Rozhodujúce preto nie je *typ samotnej právnej povinnosti*, ale *jej intenzita* v porovnaní s inými subjektmi;

(iii) nastavenie podmienok pre účasť iných fyzických (právnických) osôb ako navrhovateľa (žiadateľa) v správnom konaní, konkrétne EIA konania, je tak napokon hodnotovou voľbou, ktorá je v značnej miere v rukách (a hlavách) správnych orgánov a súdov, keď v podstate na ich výklade a prístupe záleží, či budú tieto vstupné podmienky nastavené tak vysoko, že ich takmer nikto nesplní, alebo primerane tak, že ich splnia tí, ktorí *majú nejaké spojivo/prepojenie* s územím na ktorom sa má navrhovaná činnosť uskutočniť. Som hlboko presvedčený o tom, že vlastníctvo rodinných domov v Obci Príbovce a v Obci Rakovo a bývanie v týchto obciach je práve tým relevantným a zásadným spojením, ktoré ich oddeľuje od iných členov dotknutej verejnosti;

(iv) (príliš) prísne nastavenie podmienok pre priznanie postavenia neopomenuteľného účastníka EIA konania pre osoby odlišné od členov dotknutej verejnosti by viedlo k absurdnému výsledku, že ochrana práv týchto iných osôb by bola bez riadneho dôvodu faktický i právne nižšia/menšia ako členov dotknutej verejnosti a viedla by tak paradoxne k výsledku, ktorý je v rozpore s cieľom EIA zákona transponujúceho aj požiadavky Smernice 2011/92/EÚ o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie do slovenského právneho poriadku i Aarhuského dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (Oznámenie MZ SR č. 43/2006 Z.z.) – a to rozšíriť možnosti širokej verejnosti zúčastniť sa rozhodovacích procesov týkajúcich sa životného prostredia. Rovnako by bola aj v rozpore so samotným princípom legitímnej ochrany účastníkov konania podľa § 14 ods. 1 správneho poriadku.

Pre plnohodnotnú a skutočne materiálnu ochranu práva vlastníkov rodinných domov v Obci Príbovce a v Obci Rakovo na priaznivé životné prostredie podľa čl. 44 ods. 1 Ústavy SR prostredníctvom práva na spravodlivé súdne a iné konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR teda nestačí len ochrana tohto ich práva (spolu s vlastníckym právom, právom na ochranu zdravia i právom na súkromie) v územnom konaní a v stavebnom konaní podľa stavebného zákona. V zmysle § 46 ods. 2 druhej vety Ústavy SR je nevyhnutná ochrana práva na priaznivé životné prostredie aj priamo v EIA konaní a následnom správnom súdnom konaní.

Ak totiž stavebný zákon „prevádza" *všeobecné procesné ustanovenie* o účastníkoch správneho konania podľa ustanovenia § 14 ods. 1, druhá definícia účastníkov konania (princíp legitímnej ochrany) správneho poriadku do *hmotnoprávneho ustanovenia* (i) § 34 ods. 2 stavebného zákona pre účely územného konania a (ii) § 59 ods. 1 písm. b) stavebného zákona pre účely stavebného konania, neexistuje žiadny relevantný dôvod, prečo by tie isté subjekty, t.j. fyzické osoby, ktoré majú vlastnícke alebo iné práva k pozemkom alebo stavbám, ako aj k susedným pozemkom a stavbám vrátane bytov, mohli byť priamo dotknuté v ich vlastníckych právach len rozhodnutím vydaným v územnom a stavebnom konaní, a už by nemohli byť priamo dotknutí v ich práve na priaznivé životné prostredie a vo vlastníckych právach záverečným stanoviskom vydaným v EIA konaní, keď sa rozhodnutia vydané podľa stavebného zákona a podľa EIA zákona vzájomne ovplyvňujú a dopĺňajú, pričom vzhľadom na znenie § 29 ods. 12 a ods. 13 EIA zákona treba rozhodnutie vydané v zisťovacom konaní považovať za (i) nadradené správne rozhodnutie a (ii) všetky povolenia, vrátane povolení vydaných podľa stavebného zákona, za podriadené správne rozhodnutia.

Juraj Lipka,

Nepriznanie postavenia účastníkov EIA konania vlastníkom rodinných domov v Obci Príbovce a v Obci Rakovo ako susedných stavieb by tiež viedlo k ich diskriminácii pri (i) ochrane vlastníckych práv navrhovateľa na strane jednej a týchto vlastníkov na strane druhej v rozpore čl. 12 ods. 2 v spojení s čl. 20 ods. 1 Ústavy SR a takisto (ii) práva na spravodlivé súdne a iné konanie v rozpore s čl. 12 ods. 2 v spojení s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

9. Plnohodnotné EIA konanie

Na záver treba uviesť, že posudzovanie LC LIDL Rakovo bolo v zisťovacom konaní veľmi rozsiahle – a to práve vzhľadom na predpokladané negatívne dopady. Toto zisťovanie a vyhodnocovanie vplyvov malo v skutočnosti charakter posudzovania zodpovedajúceho správe o hodnotení vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie alebo jej zmeny podľa § 31 EIA zákona. Tomu však nezodpovedajú procesné záruky riadnej a účinnej ochrany práv dotknutej verejnosti a práv neopomenuteľných účastníkov konania v tomto konkrétnom zisťovacom konaní, ale až *verejné prerokovania správy o hodnotení podľa § 34 EIA zákona*. Až v rámci tohto verejného prerokovania bolo možné reálne a materiálne konfrontovať doterajšie zistenia OUM, na základe vyjadrení dotknutých orgánov, so stanoviskom dotknutej verejnosti a neopomenuteľných účastníkov EIA konania a tým aj dosiahnuť riadne zistenie skutkového stavu v súlade so zásadou materiálnej pravdy.

Na základe vyššie uvedených vecných a právnych argumentov žiadam, aby druhostupňový správny orgán Napadnuté rozhodnutie zmenil, resp. zrušil a vrátil vec prvostupňovému orgánu na nové rozhodnutie tak, ako som to navrhol v úvode tohto svojho odvolania.

S úctou